

Ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen palvelukuvaus

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta 21.2.2024 § 14
Hyvaks/363/00.01.02/2024

Valmistelijat vastuualuejohtaja, koti- ja asumispalvelut Tuija Koivisto p. 040 513 5821 ja palvelujohtaja, ikääntyneiden asumispalvelut Saara Kuusela p. 040 579 4573

Selostus asiasta Yhteisöllinen asuminen on hyvinvointialueen järjestämisvastuulla oleva sosiaalipalvelu. Yhteisöllisellä asumisella tarkoitetaan hyvinvointialueen järjestämää asumista esteettömässä ja turvallisessa asumisyksikössä, jossa henkilön hallinnassa on hänen tarpeitaan vastaava asunto ja jossa asiakkaille on tarjolla sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa, jota varten asumisyksikössä on tarkoitukseen soveltuvat tilat. Yhteisöllistä asumista järjestetään henkilölle, joka tarvitsee sitä sillä perusteella, että hänen toimintakykynsä on alentunut ja hänen hoitonsa ja huolenpidon tarpeensa on kohonnut korkean iän, sairauden, vamman tai muun vastaavaan syyn vuoksi, SHL 21 b § (2022/790). Yhteisöllistä asumista järjestetään eri asiakasryhmille.

Yhteisöllisessä asumisessa asiakkaan hoito ja huolenpito toteutetaan SHL 19 a §:n mukaisena hoitona ja huolenpitoa. Yhteisöllinen asumisessa asiakkaan tarvitsemat palvelut (hoito, huolenpito, tukipalvelut) järjestetään räätälöidysti asiakkaan tarpeiden mukaan kuten kotihoidon palvelut. Yhteisöllisessä asumisessa asiakkaalla on tarve säännöllisille kotihoidon käynneille ja/tai tukipalveluille. Näiden lisäksi yhteisöllisen asumisen tiloissa järjestetään asiakkaille yhteisöllistä toimintaa. Osa yhteisöllisen asumisen palveluista on mahdollista järjestää asiakkaille ryhmämuotoisina palveluina esim. ruokailu, osa toimintakyvyn ylläpidosta ja yhteisöllinen toiminta.

Ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen tarkoituksena on ylläpitää asiakkaiden fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä hänelle sopivassa esteettömässä ympäristössä ja asunnossa, toimintakykyä tukevan, kuntouttavan työotteen ja sosiaalista kanssakäymistä edistävän yhteisöllisen toiminnan avulla.

Yhteisöllinen asuminen on palvelumuoto niille iäkkäille henkilöille, joille kotihoidon palvelut eivät ole enää tarkoituksenmukaisia, eikä heillä ei ole vielä tarvetta ympärivuorokautiseen palveluasumiseen. Yhteisöllinen asuminen voi tulla kyseeseen myös silloin, kun turvallinen asuminen ei ole järjestettävissä tavanomaisessa asumisessa tai asiakkaalla voi olla huomattava ja jatkuva turvattomuuden tai yksinäisyyden tunne, mikä heikentää oleellisesti kotona pärjäämistä.

Asumispalveluiden tavoitteena on palveluiden joustavuus, jolloin asiakkaan pitkäaikainen asuminen muuttuu hänen tarpeidensa mukaisesti yhteisöllisestä asumisesta ympärivuorokautiseen palveluasumiseen. Ikääntyneiden yhteisöllistä asumista voidaan toteuttaa sekä hybrdimuotoisesti osana ympärivuorokautista palveluasumista että puhtaasti yhteisöllisenä asumisena.

Keski-Suomen hyvinvointialueen ikääntyvien yhteisöllisen asumisen myöntämisen perusteissa määritellään: Yhteisöllinen asuminen on tarkoitettu henkilölle, joka tarvitsee soveltuvan asunnon sekä hoitoa, huolenpitoa ja apua päivittäisissä toiminnoissaan. Henkilön avuntarve on

pääasiassa päiväaikaista. Yöaikainen avuntarve turvataan ennalta sovituin yksittäisin käynnein (max. 1-2 ennalta sovittua käyntiä/yö) ja turvapuhelinhälytyksiin vastaamalla samalla tavoin kuin kotihoidon asiakkaille. Yöllisen avuntarpeen ollessa epäsäännöllistä ja runsasta, asiakkaan tarve ympärivuorokautiseen asumiseen tulee arvioida. Yhteisöllisen asumisen palvelussa korostuu sosiaalinen kanssakäyminen, yhteisöllisyys ja toimintakykyä tukeva, kuntouttava työote.

Keski-Suomen hyvinvointialueella koti- ja asumispalveluiden vastuualueella on valmisteltu Ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen palvelukuvaus, jonka luonnos on liitteenä.

Strategiajohtajan
ehdotus

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta antaa evästyksen liitteenä olevaan palvelukuvaukseen ja esittää sitä aluehallitukselle jatkokäsittelyyn.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnan evästys:

Lautakunta haluaa nostaa keskusteluun yleisen linjauksen, että jokaisessa kodissa ei tulisi välttämättä olla omaa keittiötä, tämän tilalle voisi rakentaa yhteisöllistä yhteistilaa, jossa yhteisöllisyys tulisi enemmän esille ja mahdollistaisi yhteisöllisen toiminnan. Lisäksi huoneen neliömäärän rajaaminen tiukasti esim. 20m² ei välttämättä ole tarkoituksenmukaista.

Yhteisöllisen asumisen palvelukuvauksen mittareihin toivotaan lisää selkeyttä ja suoraviivaisuutta, josta selviäisi, milloin yhteisöllinen asuminen muuttuu ympärivuorokautiseksi asumiseksi, vaikka hetki ei aina niin mustavalkoinen olisikaan.

Lautakunta pohtii eroavaisuutta myös pienkotiin, ryhmäkotiin ja perhehoitoon, joissa samankaltaisuuksia yhteisölliseen asumiseen on.

Lautakunta pohtii myös keinoja voisiko yhteisöllisyyttä lisätä jo aiemmassa vaiheessa, joka poistaisi yksinäisyyttä ja lisäisi jo työelämästä pois jääneille mahdollisuuden asua yhteisöllisessä palveluasumisessa jo varhaisemmassa vaiheessa.

Asiaa oli kokouksessa esittelemässä vastuualuejohtaja Tuija Koivisto.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus 26.03.2024 § 100
776/00.01.01.01/2024

Selostus asiasta

Esittelijä

Hyvinvointialuejohtaja Tollet Jan

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää hyväksyä ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen palvelukuvauksen.

Asian kokouskäsittely:

Hyvinvointialuejohtaja muutti päätösehdotustaan seuraavasti:

Aluehallitus päättää palauttaa ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen palvelukuvauksen valmisteluun.

Päätös

Aluehallitus päätti palauttaa ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen palvelukuvauksen valmisteluun.